

י"ח בטבת, התשפ"ג  
11 בינואר 2023  
סימוכין : 15114623  
(במענה : ציין סימוכין)

לכבוד  
מנכ"ל קופות חולים  
מנהלי בתי חולים  
תא"ל פרופ' אלון גלזברג, קצין רפואה ראשי, צה"ל  
ד"ר ליאב גולדשטיין, קרפ"ר שב"ס  
מנהלי בתי הספר לרוקחות

שלום רב,

הנדון : קוד אתי למקצוע הרוקחות - כחלק מתהליך שינוי של מקצוע הרוקחות בישראל

מקצוע הרוקחות מכשיר את העוסקים בו בהבנה והכרה לעומק של יסודות הפרמקולוגיה, הכימיה, הביולוגיה ותהליכי מחלה, כמו גם ייעוץ וליווי הצוות הרפואי והמטופלים בפן התרופתי. העיסוק ברוקחות המוסדר בחקיקה, מצריך רישיון מטעם משרד הבריאות ומהווה חלק משמעותי ממערכת הבריאות בה הרוקח המוגדר מטפל על פי חוק זכויות החולה תשנ"ו-1996.

בפברואר 2022 הקמנו את המועצה הלאומית לרוקחות, המאגדת בתוכה נציגים מכלל היבטי המקצוע, נציגי ציבור ובעלי תפקידים במערכת הבריאות. בין השאר המועצה עוסקת בהגדרת מקומו של מקצוע הרוקחות במערכת הבריאות בעתיד, שיפור תדמית המקצוע ובחינת מהות הפעילות הרוקחית.

#### קוד אתי למקצוע הרוקחות

קביעת קוד אתי מקצועי למקצוע הרוקחות הייתה אחת המשימות הראשונות שהמועצה הגדירה בעדיפות עליונה.

קוד אתי מקצועי מקפל בתוכו חזון ומצפן מקצועי המשרטט לעוסקים במקצוע תמונה מיטבית, ערכית ומקצועית. הקוד האתי שגובש ואשר נמצא בהלימה עם קודים אתים דומים ברחבי העולם, מיועד להוות מגדלור מקצועי לדילמות אתיות שאיתן מתמודדים הרוקחים בעשייתם המגוונת ואשר אינן מקבלות מענה בחקיקה, ולשמש כלי ראשון במעלה בארגון הכלים שיש לרוקחים בהתמודדות היום-יומית עם אתגרי מערכת הבריאות.

הקוד האתי מתמקד בתפקידי הרוקחים כמטפלים, ונותן כלים יישומיים בידי הרוקחים לפתרון סוגיות אתיות שונות במהלך פעילותם המקצועית, אם בקהילה או במוסדות האשפוז, אם בהסדרה, אם במחקר ופיתוח או בתעשייה, ובכל מקום בו נמצאים ופועלים רוקחים. הקוד שם דגש על ההתפתחות המקצועית של הרוקחים שהינה אבן יסוד לחדשנות והתאמה להתפתחות הרפואה. גם נציגי האקדמיה מעורבים בתהליך על מנת שהקוד יוטמע גם בקרב דור העתיד של המקצוע.

אנא הביאו את הדברים לידיעת הגורמים הרלבנטיים במוסדכם, על מנת לאפשר לעקרונות הקוד האתי לבוא לידי ביטוי בעבודת הרוקחים בשטח, ולקדם שיתוף פעולה ושיח פורה בין הגורמים המטפלים השונים במערכת הבריאות.


הקוד האתי המצורף הינו בסיס לשיח ולהערות שלכם מהשטח לעדכנו במשך הזמן.

משרד הבריאות בעזרתה של המועצה הלאומית לרוקחות מוביל עבודת מטה למיפוי וקידום פתרונות למחסור ברוקחים, ולשיפור מעמד מקצוע הרוקחות כמקצוע מטפל, קליני, מוביל ובעל חשיבות במערכת הבריאות. עבודה זו כוללת בין היתר:

- א. קידום פתרונות לסיוע בתחומים לוגיסטיים ובירוקרטיים בבתי המרקחת על מנת לפנות את הרוקחים לעבודה קלינית.
- ב. הבנה בצורך בהנגשת נתונים רלוונטיים מהרשומה הרפואית לרוקחים בכל בתי המרקחת, לצורך מתן יעוץ רוקחי מושכל לקידום טיפול תרופתי בטוח, איכותי ויעיל לרווחת ציבור המטופלים והקלה על העומס אצל הרופאים המטפלים.
- ג. הגדלת היצע הרוקחים בישראל וקידום מומחיות הרוקחים בתחומי התמחות שונים.
- ד. גיבוש סמכויות למקצוע "עזרה לרוקח" שיוריד, בין השאר, את נטל מסירת התרופות מהרוקח.

הנהלת משרד הבריאות מודה למועצה הלאומית לרוקחות על המלצותיה שגובשו מעבודתה האינטנסיבית במהלך השנה האחרונה ועל שיתוף הפעולה הנרחב עם הנהלת משרד הבריאות לקידום סוגיות חשובות העוסקות במקצוע הרוקחות.

\*רצ"ב - הקוד האתי למקצוע הרוקחות.

בכבוד רב  
  
פרופ' נחמן אש

העתק: ד"ר ספי מנדלוביץ', המשנה למנכ"ל משרד הבריאות  
ד"ר הגר מזרחי, ראש חטיבת הרפואה, משרד הבריאות  
ד"ר אסנת לוקסנבורג, ראש חטיבת טכנולוגיות רפואיות, מידע ומחקר, משרד הבריאות  
הנהלת משרד הבריאות  
עו"ד תומר דגני חנית, התובע הראשי, יחידת דין משמעתי, משרד הבריאות  
מגרי אלי מרום, סגן מנהל מערך הרוקחות והאכיפה, משרד הבריאות  
גבי גרסיאלה ביל, מנהלת תחום המועצות הלאומיות, משרד הבריאות  
רופאים ורוקחים מחוזיים, לשכות הבריאות, משרד הבריאות  
פרופ' אמנון הופמן, יו"ר המועצה הלאומית לרוקחות, משרד הבריאות

## קוד אתי למקצוע הרוקחות

עשרת כללי האתיקה שלפניכם, גובשו על ידי המועצה הלאומית לרוקחות והם מהווים אבני בוחן, אשר על הרוקחים להתנהל על-פיהן בעת עיסוקם המקצועי ומחוצה לו. כללים אלו מהווים את "ארגז הכלים" עבור הרוקחים ויסייעו לרוקחים לשמור על עצמאותם בעת מילוי תפקידם.

הקוד מנוסח בלשון זכר לצורך נוחות הקריאה אולם ההתייחסות הינה שווה כמובן לרוקחים ורוקחות, וכן למטופלים ומטופלות כאחד.

### עיקרון מס' 1 - מהות מקצוע הרוקחות

מהות מקצוע הרוקחות הינה בהענקת טיפול רוקחי, לשם קידום טיפול תרופתי, איכותי, בטוח ויעיל. הרוקחות היא חלק בלתי נפרד ממערכת הבריאות והרוקחים מוגדרים כמטפלים וחלק מהצוות הרפואי על פי חוק זכויות החולה תשנ"ו, 1996.

הפעילות הרוקחית המקצועית הינה מגוונת ומשתרעת על תחומים רבים הנוגעים לבריאות המטופל והציבור, ובין היתר, אך לא רק, יעוץ ומתן מידע תרופתי, ניפוק תרופות והדרכה רוקחית, אספקת תרופות, אסדרה, רקיחה, ייצור תרופות, מחקר, פיתוח, הוראה רוקחית ואקדמיה.

### עיקרון מס' 2 - יסודות הטיפול הרוקחי

הרוקחים יעניקו מענה מקצועי לצרכי המטופל, הקהילה והחברה בישראל, ויפעלו בהתאם לאופי אחריותם במקום עיסוקם. אחריותם הראשונית היא לוודא כי הם פועלים לטובת המטופל, תוך שמירה על זכות המטופל לקבל את הטיפול והמידע המתאימים לו ביותר. בהתאם לכך יפעלו הרוקחים באופן הבא:

- יעניקו שירות וטיפול מיטבי באופן מכבד ללא הפליה לכל מטופל על פי צרכיו, ללא הבדל דת גזע, מין או רקע רפואי.
- יעמידו את טובת המטופל מעל לאינטרסים אישיים או מסחריים.
- יפעלו לקיום זכות המטופל לקבלת טיפול איכותי, יעיל ובטוח.

### עיקרון מס' 3 - זכות המטופל לבחירת הטיפול

הרוקחים יכבדו את חופש הבחירה של המטופל בבחירת הטיפול. בהתאם לכך יפעלו הרוקחים באופן הבא:

- יספקו יעוץ עדכני ומידע מבוסס ראיות לגבי הטיפול התרופתי המבוקש, בהלימה לנתוני המטופל.
- הייעוץ הרוקחי יעשה בהתאם לצורך ובמידת האפשר, תוך יידוע המטופל ובשיתוף פעולה עמו.

### עיקרון מס' 4 - פרטיות המטופל וסודיות המידע

הרוקחים יכבדו את פרטיותו של המטופל וישמרו על סודיות המידע המגיע אליהם במהלך עבודתם. בהתאם לכך יפעלו הרוקחים באופן הבא:

- ימנעו ממסירת מידע מזהה על המטופל ו/או על הטיפול לגורמים שאינם שותפים לטיפול או שאינם מורשים על פי כל דין.
- ישמרו על צנעת הפרט של המטופל בעת תשאול רוקחי, מתן יעוץ רוקחי וניפוק הטיפול התרופתי ולאחריו.

#### עיקרון מס' 5 - שיקול דעת מקצועי

- הרוקחים יפעלו ביושרה, בהגינות, בשיקול דעת מקצועי. בהתאם לכך יפעלו הרוקחים באופן הבא:
- יימנעו ככל האפשר מתנאי עבודה ומסביבת עבודה העלולים לפגוע בשיקול הדעת המקצועי שלהם או של רוקחים אחרים.
  - יהיו אובייקטיביים בשיקוליהם ובפעולותיהם.

#### עיקרון מס' 6 - שיתופי פעולה מקצועיים תוך כבוד הדדי

- הרוקחים ישתפו פעולה עם גורמים רלבנטיים לטיפול ויכבדו אותם. בהתאם יפעלו הרוקחים באופן הבא:
- ישתפו פעולה עם עמיתים למקצוע, ועם בעלי מקצועות רפואיים אחרים, הרלבנטיים לטיפול.
  - הרוקחים ישאפו לשתף פעולה עם בעלי מקצועות מדעיים הרלבנטיים לפיתוח טיפול תרופתי.
  - ישתפו פעולה עם משרד הבריאות ומוסדות רפואיים במטרה לשמור על בריאות המטופל והציבור.
  - היה וקיימים חילוקי דעות או השגות מקצועיות עם עמיתים למקצוע יפתרו המחלוקות בצורה מכבדת ונאותה תוך שמירה על כבוד מקצועי והדדי.

#### עיקרון מס' 7 - כשירות מקצועית

- הרוקחים יפעלו לשמר ידע וכישורים ברמה מקצועית גבוהה, ולפתח אותם באמצעות התעדכנות שוטפת בכל הקשור למידע המקצועי בנושאים הרלבנטיים לתחום פעילותם. בהתאם לזאת יפעלו הרוקחים באופן הבא:
- יבטיחו מיומנות גבוהה בכל שירות מקצועי שניתן על ידם או באחריותם, וזאת על ידי שימוש במידע עדכני מבוסס ראיות מדעיות.
  - יפעלו להתעדכן, ולהרחיב את ידיעותיהם וכישוריהם המקצועיים בתחום עיסוקם.
  - יבקרו את עבודתם באופן שיבטיח פעילות איכותית ובטוחה.

#### עיקרון מס' 8 - מחויבות מקצועית

- הרוקחים יכירו את החוקים והנהלים המקצועיים ויפעלו על פיהם. בהתאם לזאת יפעלו הרוקחים באופן הבא:
- יקפידו לשמור על החוקים והתקנות הנוגעים למקצוע הרוקחות, ויתריעו בפני הגורמים האחראים על כל חשש לחריגה.
  - יתעדכנו באופן שוטף בדבר שינויים וחדושים בהוראות החוק, נהלי והנחיות משרד הבריאות.

#### עיקרון מס' 9 - כבוד המקצוע

- הרוקחים ישמרו על כבוד המקצוע וימנעו מעיסוק בפעילות העלולה להפר את אמון הציבור במקצוע הרוקחות ככלל וברוקחים בפרט. בהתאם לכך יפעלו הרוקחים באופן הבא:
- לעולם יגבר השיקול המקצועי פרמקולוגי/קליני על השיקול המסחרי.
  - ידאגו כי בכל מקום, ובהתאם למקום פעילותם ו/או עיסוקיהם יישמרו איכות, בטיחות ויעילות הטיפול התרופתי שבאחריותם.
  - ישאפו לעבוד בסטנדרט המקצועי הגבוה ביותר בהתאם לפעילותם המקצועית.



**עיקרון מס' 10 - קידום והעצמת מקצוע הרוקחות**

הרוקחים יפעלו לטובת בריאות הציבור במסגרות השונות בהן הם פועלים. כן יפעלו לקדם ולהעצים את חשיבותו ותרומתו של מקצוע הרוקחות לבריאות הציבור.

**בהתאם לכך יפעלו הרוקחים באופן הבא:**

- הרוקחים יפעלו להתעדכן ולהכיר חידושים וחדשנות בתחום עיסוקם.
- הרוקחים ידריכו, ינחו וישתפו עמיתים, מתמחים ותלמידים לרוקחות כמו גם בעלי מקצועות רפואיים אחרים בידע המקצועי שלהם ובהתאם לסעיפי החוק והקוד האתי.
- הרוקחים יחלקו ידע מקצועי ויפעלו לקדם ולשפר את בריאות הציבור והמטופלים.

נובמבר 2022